

TĖVIŠKĖS AIDAI

Nr 20 (2427) 2009 SPALIS - OCTOBER 7

Mailed on Wednesday, October 7, 2009

(Next edition Nr. 21-22 due October 21)

email: mgestautas@hotmail.com

Būkime kartu su Lietuva ir pasauliu! Vienu balsu garsiai skelbkime: Lietuvai jau tūkstantis metų!

LIETUVOS VARDŲ 1000-MEČIO ISTORIJA

Tešynys iš "Pažintis su Lietuva Tūkstantmečio knyga I".

1756-1763 m. Europoje vyko Septynerių metų karas, Respublika jame nedalyvavo, tačiau karas alino LDK, tapusią Rusijos kariuomenės judėjimo ir stovyklavimo vieta.

1760 m. pradėjo eiti pirmasis Vilniaus laikraštis „Kurier Litewski“.

XVIII a. paskutiniiais dešimtmečiais Lietuvos architektūros baroko stilių pakeitė klasicizmas. Susiklostė lietuviškoji klasicizmo architektūros mokykla. Žymiausias šio stiliaus architektas Laurynas Stuoka-Gucevičius suprojektavo Vilniaus katedrą, rotušę, vyskupų rūmų ansamblį Verkiuose.

1763 m. spalio 5 d. mirė Augustas III. 1763 m. lapkričio 11 d. - 1764 m. rugsėjo 7d. (tarpuvaldžiu) Respublikos politinės grupuotės, keldamas savo kandidatus į sostą, tikėjosi užsienio valstybių paramos. Čartoriskiai rėmėsi Rusija, Potockiai ir Branickiai - Prūsija, Prancūzija ir Turkija. Rusijos kariuomenės remiama Čartoriskųjų grupuotė kandidatu į sostą iškėlė Mykolo Čartoriskio seserėną, LDK stalininką Stanislovą Augustą Poniatovskį.

1764 m. buvo baigta statyti Vilniaus astronomijos observatorija.

1764 m. rugsėjo 7 d. Stanislovas Augustas Poniatovskis buvo išrinktas valdovu. Tai buvo ypatingų gabumų ir nepaprastos inteligencijos žmogus. Keliaudamas po Prancūziją ir Angliją susipažino su Švietimo epochos Europos kultūra, su Čartoriskiais dalyvaudamas politiniame gyvenime gerai susipažino ir su Respublikos situacija. 1755-1756 m. ir 1757-1758 m. gyveno Peterburge (iš pradžių kaip anglų ambasados sekretorius, vėliau - kaip Saksonijos pasiuntinys). Čia jis užmezgė romaną su kunigaikštienė Jekaterina, sosto ipėdinio Petro žmona (būsimąja ekaterina II). Tapęs valdovu, siekė vykdyti reformas ir sueuropietinti anarchinę Respubliką. Pradėjo kultūros reformą, buvo literatūros, dailės ir teatro mecenatas. Karaliaus meninis skonis, veikiamas prancūzų kultūros, lėmė ir jo aplinkos meno tendencijas. Ūkio srityje Stanislovas Augustas rėmė manufaktūrų kūrimą.

XVIII a. antroje pusėje suintensyvojo ūkio raida. Didėjanti prekių paklausa Vakarų Europos rinkoje skatino dvarininkus pertvarkyti savo ūkį: steigti naujų palivarkų, geriau tręšti ir melioruoti laukus, plėsti ariamosios žemės plotus, sėti daugiau prekiųjų

Vilniaus žemutinės pilies vaizdas, 1832 m. Dail. K. Račinskis. LDM

augalų. Imta kurti dvarų pramonę, labiau naudoti samdomąjį darbą. Didikai, ypač Gardino seniūnas, karaliaus ekonomijū Lietuvoje valdytojas, LDK rūmų išdininkas (nuo 1765 m.) Antanas Tyzenhauzas dvaruose ėmė steigti manufaktūrų (popieriaus ir stiklo dirbtuvių, drobės audyklų ir balyklų). A. Tyzenhauzas siuntė jaunuolius mokytis agronomijos į Angliją, jo rūpesčiu Gardine buvo įkurtas matininkų, statybininkų, veterinarijos mokyklos, įsteigtas pirmasis LDK botanikos sodas.

1764-1766 m. valdovo palaikoma Čartoriskųjų grupuotė pradėjo vykdyti dalines valstybės valdymo reformas. Respublikos stiprėjimas nepatiko Rusijai ir Prūsijai, kurios 1764 m. Peterburge susitarė bendrais veiksmais neleisti keisti Respublikos vidaus santvarkos.

1765-1775 m. Prūsijoje lietuvių poetas Kristijonas Donelaitis sukūrė poemą „Metai“ - vieną pirmųjų Europos literatūros realistinių kūrinių.

1766 m. Respublikos Seimas atmetė Rusijos reikalavimą suteikti bajorams stačiatikiams ir protestantams (vadinamiesiems disidentams) lygias su katalikais politines teises valstybėje.

1767 m. Rusijos imperatorė Jekaterina II disidentų teisių gynimo pretekstu ėmė remti nepatenkintą Čartoriskųjų reformomis bajorijos dalį, susibūrusią į Radomo konfederaciją. 1767 m. spalį Rusijos kariuomenės apsupoje Varšuvoje darbą pradėjo Radomo konfederatų seimas. Buvo atkurta senoji santvarka.

1768 m. vasario 24 d. Respublikos disidentams buvo suteiktos

politinės teisės, o Jekaterina II pripažinta kaip laiduojanti Respublikos vidaus politinės santvarkos išsaugojimą. Formaliai teisiškai buvo apribotas Respublikos suverenitetas, ir ji tapo priklausoma nuo Rusijos.

1768 m. vasario 29 d. Podolėje, Baro mieste, susibūrė prieš Radomo konfederaciją ir Rusijos įtaką Respublikoje nukreipta konfederacija. 1768 m. liepą konfederatai veiklą pradėjo ir LDK teritorijoje. Generalinės LDK konfederacijos su Baro vėliava vyriausiuoju maršalu buvo paskelbtas Mykolas Jonas Pacas. Konfederaciją rėmė didikai Juozapas Sapiega, Mykolas Kazimieras Oginskis, Karolis Stanislovas Radvila.

1768-1772 m. Baro konfederacijos veikla paplito visoje valstybėje, tačiau tikėtosis pagalbos iš Prancūzijos, Turkijos bei Austrijos nesulaukta. Rusijos kariuomenė palyginti lengvai sutriuškino konfederatų pajėgas.

1769 m. siekdamas užkirsti kelią galimam Rusijos sustiprėjimui Respublikos sąskaita, Prūsija ir Austrija pradėjo derybas dėl Respublikos padalijimo.

1772 m. rugpjūčio 5 d. buvo pasirašyta trisalė Rusijos, Prūsijos ir Austrijos sutartis. Šia sutartimi Rusijai atiteko 92,000 km² Respublikos teritorijos (Polocko, Vitebsko, Mstislavlio vaivadijos, rytinė Minsko vaivadijos dalis, Latgala). Prūsija ir Austrija prisijungė dalį Lenkijos žemių. Prūsijai atiteko 36,000 km² Pamaro ir Vakarų Prūsijos bei Varnijos. Austrija prisijungė 81,900 km² Mažosios Lenkijos žemių ir Lvovo miestą. Respublika neteko apie 35% gyventojų ir

maždaug 30% teritorijos. 1773 m. Respublikos Seimas ratifikavo padalijimą.

1773 m. spalio 14 d. Respublikos Seimo sprendimu buvo įkurta Edukacinė komisija, tapusi viena pirmųjų švietimo ministerijų Europoje. Jos žiniai buvo perduotos visos Respublikos akademijos ir mokyklos, pavesta rūpintis ne tik mokymu, bet ir mokslu, supasauletinti bei modernizuoti jo turinį. Pirmuoju Edukacinės komisijos pirmininku tapo Vilniaus vyskupas Ignatas Masalskis. 1774 m. Edukacinė komisija ėmėsi reformuoti pradinę mokyklą: buvo nutarta įkurti vieną pradinę mokyklą trims parapijoms. 1777 m. tokių mokyklų Vilniaus vyskupystėje jau buvo per 300. Valstiečių vaikai pradinėse mokyklose buvo mokomi gimtąja kalba.

1775 m. Seimo nutarimu buvo įkurtas naujas Respublikos valstybinės valdžios organas prie valdovo - Nuolatinė taryba. Ją sudarė 36 Seimo deleguoti nariai. Taryboje buvo 5 departamentai: Karo, Išdo, Užsienio politikos, Policijos ir Teisingumo, kurie kontroliavo savo srities vykdomosios valdžios veiklą. Nuolatinės tarybos veiklos laikotarpiu (1775-1788 m.) buvo modernizuota ir padidinta kariuomenė, apribota etmonų savivalė, įgyvendintos merkantilinės ūkio ir finansų reformos. Pagyvėjo Respublikos ekonominis gyvenimas. Sparčiai didėjo gyventojų skaičius (1772 m. Respublikoje gyveno per 6,5 mln. žmonių, XVIII a. pabaigoje - apie 9 mln. 1790 m., pirmojo visuotino LDK gyventojų surašymo duomenimis, joje gyveno per 3,5 mln. žmonių). Edukacinė komisija ir Nuolatinė taryba tapo pirmaisiais bendrais visos Respublikos vykdomosios valdžios organais.

XVIII a. devinto dešimtmečio pabaigoje Prancūzijos revoliucijai bei karui Balkanuose atitraukus Europos valstybių dėmesį, Respublikoje susidarė palankios sąlygos vykdyti didesnes socialines bei ekonomines reformas, stiprinti valstybės savarankiškumą.

1781 m. Vilniaus universitetas pavadintas LDK vyriausiąja mokykla. Jame sukurtos naujos Astronomijos, Medicinos (1781 m.), Architektūros (1793 m.) katedros.

XVIII a. antroje pusėje Vilniaus universiteto spaustuvėje imtos leisti kalendorių-skaitinių knygos. Pradėjo kurtis informacijos ir žinių sklaidimo sistema. (Bus daugiau)

Laiškas Redakcijai

Gautas laiškas iš Alytus, Lietuvoje, kuriame dalinasi skausmu žmona Danguolė žuvus jos vyrui Afganistane. Pasidalinkime tuo skausmu ir mes. Neprašo ji pinigų. Tai ne eilinė jauna moteris pačiam gyvenimo vidury likimo skaudžiai nubausa. Jeigu atsirastų aukų jos nelaimėi palengvinti su mielu noru tai jums padėčiau persiųsti. a.k. Tel. (02) 9727 3131

Trumpai papasakosiu apie mūsų gyvenimą. Aš su savo vyru Arūnu susipažinau 1993 metais lapkričio mėnesį. Aš, 18 metų mergina, buvau tik ką baigusi vidurinę mokyklą ir kadangi neįstojau mokyti, išdarbinavau į DK Birutės motorizuotą pėstininkų batalioną. Dirbau virtuvėje. Ten pavalgyti užskudavo Arūnas.

Labai greitai jis pradėjo vis dažniau lankytis net be rimtos priežasties, jau po 2 savaitių mes draugavome. Tai buvo meilė, tikra meilė. Nebūdavo dienų kad mes nesusitiktume, pas mane namuose jis leisdavo vakarus po treniruotėlių, kalbėdavomės iki 3 val. nakties, o 5 val. kelėm į darbą. Ištvėringas buvo.

Batalione aš dirbau apie pusę metų. Draugavome beveik 4 metus, tada vestuvės, dar ir dabar gerai atsimeņu jo žodžius pasakytus per vestuves atvykus pasiimti nuotakos:

-Tu neišivaizduoji koks aš laimingas, tu mano būsi visą gyvenimą. Mūsų vestuvės įvyko 2007 m. liepos 5 dieną, o gruodžio mėnesį gimė dukra Greta. Koks Arūnas buvo laimingas. Jis stebėjo vaiko atėjimą ir dėkojo man, kad aš ištvėriau skausmus, pirmas paėmė dukrą ant rankų. Mes buvome laimingi, po truputį kūrėme savo ateitį.

2000 metais paėmėme iš banko paskolą ir nusipirkome 2 kambarių butą. Su kokia meile Arūnas jį įrenginėjo, viską darė pats, nors anksčiau su tokiais darbais nebuvo susidūręs, man tik reikėdavo sugalvoti ir jis tuoj viską įvykdydavo. 2003 metais gimė sūnus Justas. Jo atėjimą Arūnas taip pat stebėjo, o kai sužinojo kad sūnus, tai tiesiog švėytė. Per 5 minutes visi pažįstami, giminės ir draugai žinojo, kad jis turi sūnų. Mūsų sūnus gimė mėnesiu anksčiau, negu turėjo gimti ir akušeris džiaugėsi kad jį išgelbėjo (nedaug trūko kad vaikas būtų gimęs negyvas), Arūnas tada ilgai dėkojo dievui už tokią dovaną.

Mes buvome laimingi keturiose. Vaikai augo, mes kūrėme savo ateitį žingsnis po žingsnio. Į visas šventes eidavom kartu. Arūnas buvo šeimos ir mano žmogus, mes vienas kitą supradauom iš pusės žodžio. Aš jaučiausi saugiai nes žinojau, kad visas problemas, kad ir kokios jos bebūtų, išspręstas mano vyras. Kadangi vyras dirbo Krašto Apsaugos sistemoje vis pasikalbėdavom apie misijas, jis sakė: -paaugs vaikai ir važiuosiu į misiją. Vis užsirašydavo, paskui išsibraukdavo, sakydavo dar tegu paauga vaikai. Prieš šią misiją jis sakė: - Žinai važiuoja Artūras (kaimynas), Valdas (mano pusbrolis) važiuosiu ir aš. Kai grįšiu pirkšim sodybą ir ją įrenginėsim. 2008 m. kovo mėnesį mes nusprendėm pirkti sodybą, sumokėjom avansą pardavėjams ir susitarėm kad sandoris įvyks lapkričio mėnesį kai jis grįš.

Ir prasidėjo didysis planavimas, kaip mes ją susitvarkysim, ką joje pakeisim. Vaikai suplanavo kokius gyvūnus augins, kur bus kurio kambarys. Vyras sakė: - kol aš grįšiu tu sugalvok kaip įsivaizduoji tą sodybą, aš viską padarysiu. Draugams sakė: -

pamatysit kaip šita sodyba atrodys po 5 metų, neatpažinsit. O vaikai irgi kūrė planus, kur gyvens šuniukas, katytė ir triušukas. Taigi jam išvažiavus aš dirbau, kūrėm planus, buvau rami, nes vyras man skambindavo po 2 kartus per dieną.

Gegužės 22 dieną, aš su vaikais Bataliono Partizanų pagerbimo šventėje. Ir ta baisi žinia! Gyvenimas griuvo per akimirką. Negalvojau, kad gali būti taip sunku. Nesuprantu, kodėl likimas būna toks žiaurus. Kodėl iš manęs atėmė žmogų, vaikams tėvą. Juk atrodo gyvenome ramiai, niekam blogo nedarėme ir nelinkėjome, o čia toks smūgis. Laidotuves atsimeņu, kaip per miglą. Kol neatidengė karsto - netikėjau, kad tai mano brangus žmogus, tada viltis žlugo, kaip aš norėjau kad tai būtų klaida. Dar ir dabar nesuprantu, kodėl man toks išbandymas, nors kapelionas sakė, kad Dievas išbandymus skiria tik stipriausiems, nors aš savęs stipria nelaikau.

2008 rugsėjo 10 dieną jam būtų suėję 35 metai. Jis dar toks jaunas. Aš ir dabar verkiu, dar labai labai skauda. Mano paguoda -vaikai. Dėl jų aš stengiuosi valdytis dieną ir verkiu vakarais. Jie pas mane stiprūs, labai mane palaiko, man atrodo, kad jie stipresni už mane. Namie viskas primena jį: daiktai; sienos. Negaliju susitaikyti; žaizda niekada neužgis.

Po laidotuvių nuo liepos 1 dienos aš pradėjau dirbti batalione, darbą per laidotuves man pasiūlė kariuomenės vadas, už tai aš labai dėkinga. Prieš vyrui išvažiuojant į misiją aš dirbau vyr. finansininke, maisto prekių parduotuvėje ir statybinėje įmonėje. Vieną imonę jau pradėjo pardavinėti dar vyrui neišvykus, taigi jau tada žinojau kad reiks ieškotis naujo darbo. Taigi sužinojau apie vyro žūtį iš karto pagalvojau kas dabar bus, vyro nėra, darbo irgi greit reiks ieškotis, baisu galvoju viena bėda nevaikšto.

Taigi, dabar gyvenu su vaikais vis dar pagalvoju gal kartais pavyks įgyvendinti svajonę turėti sodybą, nes avansas jau sumokėtas, o kartais pagalvoju, kad nepavyks. Pagal Lietuvo įstatymus žuvus vyrui kompensacija skiriama ne tik šeimai (vaikai nepilnamečiai) bet ir vyro tėvams. Kadangi vyro motina gyva jai teks ketvirta kompensacijos dalis, o ji galvoja kad tie pinigėliai jai priklauso, nors santykiai su mūsų šeima visada buvo šalti. Po laidotuvių ji nė karto nepaklausė kaip aš susitvarkau, gal reikėtų padėti. Tik kaltinimai, kad aš dėl visko kalta, nes norėjom įgyvendinti svajonę, pagerinti buitį. Taigi aš paprašiau, kad duotų man ramybę, nes man labai skauda. Aš labai labai dėkinga savo tėvams, kad jie man padeda.

Laikraščiuose rašė, kad mes turim ir butą, ir namą įrengtą, ir sodybą, ne vieną mašiną - kelias

Rytis Gurkšnis SJ.

Sakykite tiems, kurių širdis baiminasi: „Būkite stiprūs! Nebijokite! Štai jūs Dievas, - kerštas ateina! Su baisiu atlyginimu jis ateina jūsų išgelbėti!“ (Iz 35, 4)

Vienas žymus beisbolo žaidėjas yra pasakęs: „Puikus treneris sugeba įtikinti kiekvieną savo žaidėją, kad jis yra daug geresnis, negu tai, ką rodo jo rezultatai. Toks treneris padidina žaidėjo pasitikėjimą savimi ir savo galiomis. Jis nuolat parodo, kad tiki to žaidėjo sėkme. Tokia trenerio elgsena padeda žaidėjui atrasti naujus talentus, kurių anksčiau nepastebėjo savyje.“

Kai pastebime daugiau kito žmogaus gerumo, tada padedame jam atrasti ir išnaudoti jam Dievo duotus talentus ir sugebėjimus. Kiekvienam žmogui reikia pagalbos, kad visavertiskai gyventų tą gyvenimą, kuriam jie yra pašaukti. Nė vienas iš mūsų negalime išnaudoti visų savo galių vien tik patys be kitų paramos ir paskatinimo. Mums reikia kitų žmonių. Esame sukurti taip, kad vienas kitą papildytume, paremtume, padrašintume.

Girdėjau pasakojimą apie septynerių metų berniuką vardu Robertas, kuris su savo tėvais gyveno vienoje kaimo sodyboje prie savo ūkio. Jis labai laukė savo dėdės, kuris po daugelio metų turėjo sugrįžti iš Kinijos. Jis ten gyveno ir dirbo vienoje iš tos šalies įmonių. Kai Robertas sužinojo apie savo dėdės sugrįžimą, jis visą tą dieną laukė jo prie savo namų kieme. Pagaliau pasirodė dulktas dėdės automobilis. Robertas pribėgo prie jo puolė į jo glėbį. Dėdė jį apuko keletą kartų ore ir sakė: „Tu tikriausiai Robertas? Apie tave tiek daug girdėjau.“

Po kelių sekundžių tylos jis tęsė: „Tikiu, kad tu, Robertai, vieną dieną būsi pastorius. Tau seksis ir būsi įžymus.“ Kodėl jis tą akimirką tai sakė Robertui? Roberto tėvams toks pasakymas atrodė labai keistas,

naujas ir dar gaus pinigų. Taigi padarė turtinga našlę ir tada išgirdau, kad nėra čia ko manęs labai gailėti juk visko turiu. Tik jei man kas tiesiai taip pasakytų tai aš pasiūlyčiau viską atiduoti, kad tik man mano žmogų sugrąžintų. Taigi padarė mane ponio, o iš tikrųjų gyvename mes 2 kambarių bute, turim mašiną 9 metų senumo ir avansą atidavėm už sodybą. Kompensacija, kad ir ateis, tai bus tik ašaros ir niekada nepakeis vyro. Taigi, ką reiškia visa tai prieš žmogaus gyvybę? Juk jis gyvas būtų daugiau uždirbęs.

Padrašinkime vieni kitus

nes niekas dar nebuvo nei kunigu, nei pastoriumi jų šeimoje ir giminėje iki tos dienos. Tačiau dėdė tą akimirką savo širdyje jautė, kad kažkas nuostabaus slypi šio vaiko asmenyje. Jis drašiai pasakė, ką jautė. Tokia elgsena jis ugdė tai, ką Dievas buvo pasėjęs Roberto širdyje. Tą vakarą Robertas buvo labai paliestas šių žodžių, kurie stipriai įstrigo į jo atmintį. Tai buvo prieš 70 metų.

Šiandien Robertas Schuller yra vienas iš žymiausių ir įtakingiausių pastorių savo krašte.

Tarp tų žmonių su kuriais dirbate, su kuriais žaidžiate, su kuriais gyvenate, yra daug tokių, kurie laukia, kad kas nors juos palaimintų tokiais žodžiais: „Didžiuojuosi tavimi. Tikiu, kad tavęs laukia dar daug nuostabių dalykų. Tave tikrai laimina Dievas.“

Kiekvienam reikia kitų įvertinimo, pripažinimo, pritarimo, padrašinimo. Kiekvienam reikia priminti, kad juos laimina Dievas. Ar tikime tais žmonėmis su kuriais gyvename ir dirbame? Ar išvelgiame jų stipriąsias savybes ir ypatingas galias? Ar žinome jų svajones? Ar pritariame jų drašiams siekiami?

Noriu padėti kitiems susikurti didesnę viziją, stiprinti jų tikėjimą, priimti daugiau Dievo palaimos. Kalbėdamasis su gerais vadovais, dažnai klausiu jų: „Kokia gi jūsų sėkmės paslaptis?“ Daugelis iš jų prisimena vieną ar daugiau žmonių, kurie tikėjo jų sėkme. Kažkas juos padrašina tą akimirką, kai jiems buvo ypač sunku.

Jėzus niekuomet nesmerkė žmonių, bet nuolat stengėsi išvelgti tai, ką jie dar galėtų padaryti, kaip jie galėtų augti, kuo jie galėtų tapti. Jis stengėsi išvelgti dar neišnaudotas žmogaus galias. Žinome, kiek daug klaidų ir neišmintingų sprendimų padarė jo mokinys Petras. Jis buvo neišsimokslinęs, nepatyręs ir nekantrus.

Jėzus nuo pat jo pašaukimo dienos, išvelgė jo didžiulį potencialą. Jėzus matė, kad Petras gali tapti vienu iš geriausių mokinių. Jis drašino Petrą, jį globojo, mokė, mesdamas jam naujų iššūkių ir jį paremdamas sunkumuose. Jėzus buvo tas žmogus, kuris padėjo savo mokiniui augti ir gyventi pagal jam duotą pašaukimą. **Bernardinai.lt**

Labai noriu užauginti vaikus gerais žmonėmis, sūnų stengsiuos užauginti tėvelio pavyzdžiu. Jis dabar kalba, kad bus karys, bet jis nešaudys į žmones, jis bus vada. Dukra mano labai stipri, kartais stipresnė už mane. Tikra mano padėjėja.

Taigi dar kartą ačiū už laišką, aš jį perskaičiau 4 kartus ir galvoju, kad jūs labai stiprus žmogus, aš stengsiuos pasiimti dalį jūsų stiprybės. Aš melsiuos už jūsų šeimą. Sveikatos jums.

Su pagarba Danguolė Jarmalavičienė, Gretutė ir Justukas, Alytus.

Blogio" iš Vakarų demonizavimas ir sovietinės praeities šlovinimas – to paties medalio pusės

Kristina Sabaliauskaitė

Turbūt ne vienas jūsų elektroniniu paštu esate gavę vadinamąjį "viralą" – šleikščiai pasaldintą nostalgikišką samprotavimą apie "šviesią vaikystę" prieš trisdešimtį metų, kai ir saulė skaisčiau švietė, ir gera buvo gerti gazuotą vandenį su sirupu iš automato už tris kapeikas, ir apskritai, žmonės geresni buvo ir gyvenimas ne toks supuvęs, kaip kad dabar, užplūdus blogio invazijai iš "supuvusių Vakarų".

Su nežinomu šio "sedevo" autoriumi mielai pasiginčyčiau – ne anonimiškai. Galbūt todėl, kad, priešingai nei jis ar ji, amnezija nesergu. Ir puikiai pamenu, kad aprašytoji sovietinė "idilė" buvo anaipol ne be dėmių. Gazuotą vandenį iš automato gerdavo ir venerinimų ligom sergantis "bomžas", ir neprižiūrėtas mokinukas su raktu ant kaklo.

Prižiūrėtiems – bent jau man ir kiek pamenu, visiems mano draugams, ši nehygieniška pramoga buvo griežtai draudžiama (giros, pardavinėjamos tiesiai iš cisternos čiapo, nebeonorėjome patys – po to, kai kartą pasilypėję dirstelėjome po dangčiu: ten, kur ant gauruotų putų raitėsi milijonai kirmėlaičių).

Be to, tėveliai duodavo griežtas instrukcijas ir kitais svarbiais gyvenimo klausimais – neimti saldinių iš nepažįstamų dėdžių ir tetų, ir apskritai, su svetimais suaugusiais į jokias kalbas nesileisti, net jei tieji ir tvirtina, kad "mamytė ar tėvelis pateko į bėdą ir liepė eiti su manimi".

Vingio parke, Antakalnio miškeliuose, Karoliniškių pasakų parke ar Valakampiuose ir šviesiais sovietinės okupacijos metais knibždėte knibždėjo ekshibicionistų ir dar bjaurėsių iškrypėlių, o Valakampių tankmėse dar veikdavo ir nelegalūs kazino ant išlankstomų staliukų ir kėdučių, kur suvažiuodavo ne tik lošimų mėgėjai, bet ir tikri banditai. Išprievartautos ir nužudytos studentės ar patiklios tranzuotojos buvo randamos ir anuomet.

Nežinau, ar statistiškai blogio kiekis buvo didesnis anuomet, ar dabar, tik žinau vieną – anuomet apie jį garsiai nekalbėta. Gal dėl to jo atrodė mažiau? Netikite?

Verčiau patikėkite – esu baigusi vidurinę mokyklą, kurioje vienas mokytojų buvo pats tikriausias pedofilas, priekabaudavęs prie klasiokų berniukų, o mergaites paskandindavęs žeminančios "materščinos" sraute.

Nepaisant ne kartą tėvų keltų skandalų, jis taip ir liko karšti savo darbo vietoje iki dienų pabaigos – mokyklos direktorius buvo jo jaunystės metų draugas, todėl jį ir laikė, ir nebuvo net kalbos, kad tokią istoriją skelbtų laikraščiai, o ką jau ten kalbėti apie televiziją.

Tad, taip – jei pavartytumėte ano meto spaudą, visuomenės puvėsio regis, ne

nebuvo, nes apie jį niekas nerašė, garsiai nekalbėjo. Jis tik kunkuliavo po nuglaistytu fasadiniu dangčiu – tarsi blogio garai persmelkęs tvinykšiška kasdienybė, valdoma "omerta" tylos įstatymo.

Tad šiandien kelią juoką aimanos, kad skaisčius lietuvius tvirkina užplūdęs blogio srautas iš "supuvusių Vakarų". Kelia šypsena retorika, jog žudyti, prievartauti ir tvirkinti išmokome iš Holivudo filmų, "Terminatoriaus" ir "Transformerių".

Turbūt "transformerių" prisižiūrėję kadaise taikieji pagonys nukirsdino misionierių šventąjį Brunoną. Beje, vis dažniau pasigirsta balsų, iki užkimimo tvirtinančių, kad krikščionybė (kaip, matyt ir viskas "iš Vakarų") čia atšliaužė kaip neabejotinas blogis į "tyrą" pagonišką "rojų", kur baltai gyveno sau rąstų pilaitėse ir pašiūrėse, kūreno lauželius, kalė sidabrinus ilguosius ir ietigalius, o kažin kokią etinę ir religinę išmintį turbūt perduodavo dainomis ir padavimais.

Kokią ir apie ką – deja, jau tiksliai niekada nebesužinosime, nes buvo pernelyg "kieti", kad turėtų raštą. Už padrikas, nesutampančias žinias apie pagoniškų dievybių skaičių, jų vardus ir "pareigybes" šiandien turime būti dėkingi gerokai vėlesnės Baroko epochos autoriams Motiejui Strijkovskui, Matui Pretorijui, Janui Lasickiui (beje - nė vienas jų nemokėjo lietuviškai). Už "pagonių meilės deivę Mildą" – Teodorui Narbutui, juk iki jo "Dziejów starożytnych narodu Litewskiego" ("Senosios Lietuvių tautos istorijos") apie ją niekas nė nebuvo girdėjęs.

Bet tai nutiko tik vėliau, XIX amžiuje. Grįžtant prie viduramžių - Vakaruose jau klestėjo pirmieji universitetai, buvo statomos sudėtingiausių konstrukcijų gotikinės katedros, plėtėsi miestai, Tomas Akvinietis jau buvo apmąstęs ryšį tarp empirinio pažinimo ir tikėjimo, Giotto di Bondone - dvi matėje plokštumoje atkūręs trimatę perspektyvą, Petrarca nesenstančio grožio eilėmis apdainavęs meilę Laurai, o lietuviai tik pagaliau pasikrikštijo, pasikvietė keletą lotyniškai mokančių vienuolių ir tik tuomet užmezgė kontaktą su išoriniu Vakarų pasauliu.

Ir – nebesidairė atgal. Tai, kad šiandienos pseudopagonys, po darbo dienos atjungę kompiuterius ir nusirišę klerkų kaklaraiščius gali sau garbinti Ragutį, Krūminę, Pizių, Kriukį ir Kiškių Dievą, svaigti apie XVII-XIX a. istorikų paliktus ir XX a. etnologų apdorotus mitus bei dėti į šuns dienas Vakarų Europos krikščionybės atneštą progresą, Kristupas Sabolius yra taikliai pavadinęs "etnografinę silpnaprotystę", šlovinančia tamsumą ir atsilikimą.

Ištrauka iš spaudai ruošiamos knygos

"TIKRO LIETUVIO IEŠKOJIMAS"

Filomena Taunytė (Tęsinys)

Jūsų galvojimas teisingas. Numatyti aukštieji mūsų ateities pareigūnai ir tie trys simbolizuojantys tikėjimą, viltį ir meilę, vadovavimui tinka. Jeigu būtų taip, kaip numatote viskas būtų gerai, - pareiškė perskaitęs, - Visos mūsų partijos savo susikūrimo pradžioje skelbė gražiausias vizijas, tikino, kad panaikins privilegijas, bus kuklūs imdami kyšius ar grobdami biudžeto lėšas. Žadėjo vienodą atsakomybę prieš įstatymus tiek išrinktiesiems, tiek paprastiesiems. O kas iš to išėjo? Jeigu ministrais taps galintys persikūnyti dramos, operos ir baletu teatrų aktoriai, viskas tvarkoje, bet kol jie apsigalvos, kol svarstys ar sugebės persikūnyti į ministrus, bei Seimo narius, tas vietas užims tie šou verslo atstovai, kurie dabar trinais šalia pono Valio Inksto. Jie nemoka persikūnyti. Nuo pat nepriklausomybės pradžios teberėkia tą patį: "mylėk mane rytą, vakarą, mylėk žiemą, vasarą" Ką gero gali nuveikti nuolat rujojančys? Geras ūkininkas rujojančio gyvulio į arklą nekinko.

Įsivaizduoime ministrus iš nesugebančių persikūnyti asmenų. Pavyzdžiui Sveikatos apsaugos ministru tampa "Sėkla".

Nematau nieko blogo, - paprieštaravau. - Patriotas, primuštas užsienyje, užtars ir mūsų mušamus varguolius. Vaistų nebrangins, nes viagros jam pačiam reikės. Nesenai apšvedė. Apjuostą tautinėmis spalvomis Sėklą, kaip Sveikatos ministrą, galima drąsiai komandruoti į Papua, Naująją Gvinėją, kur bus priimtas kaip saviškis ir pasisems liaudišką tautos gydymo, bei ligonių slaugymo nebrapčių. Būtų šaunu, jeigu iš ten atsivežtų misionierių galinčių pagelbėti keliant mūsų kaimų raštingumą, bei sveikatą.

Na, o mano galva – paradoksaliai tam tikra prasme tai ir pati tikriausia vakarietiškoji pluralistinio mąstymo pergalė, kai vietos po saule sau randa net e k s t r a v a g a n t i š k i a u s i ų abrakadabriškų pažiūrų piliečiai – su sąlyga, jei jie nekenkia kitiems.

Tai ar tikrai dabar Lietuva pasiduoda "pražūtingai" Vakarų įtakai, kuri ims ir praris visą lietuviybę?

Pasiklausius kai kurių viešojo erdvėje nuskambančių tekstų, atrodo, kad esame vos ne ant bedugnės ribos – tuoj tuoj nutautėsime, Lietuvą užplūs imigrantai iš egzotiškų šalių, ir, apskritai, po dešimties metų niekas nebemokės lietuviškai.

O man, bene dešimtį metų praleidusiai tarp baisiųjų "Vakarų" ir mylimos Lietuvos, kaip tik atrodo, kad gimtinė taip sėkmingai užsibarikadavusi nuo viso išorinio

- O kas bus, jeigu jis Papua Gvinėjoje pradės skėlinti? - sako svečias.

- Žmonių skėlinti jis negali, - sutikau. - Gyvulių taip pat, - patvirtino kaimynas. - Gal prisimenate, kad šitas respublikoje garsus žmogus, kada nors būtų dirbęs nors kokį kam nors naudingą darbėlį. Į ministro postą geriau tiktų ponias Bledė. Apsinuoginusi iš viršaus ir apačios kartu su taip pat pasipuošusia patarėja advokate Prone Nina, atstačiusios tekintas kojas ir išpūtusios silikonines krūtines, jos galėtų atstovauti dabartinei mūsų kultūrai.

- Ir atstovautų nebgliau už dabartinį ministrą, - pritariu - Tebepykstu ant jo, nes laikau kaltu dėl dailininko Poseidono mirties. Buvusio mūsų kultūros ministro paragintas užsidirbti pragyvenimui, skinant braškes ar renkant pomidorus užsienyje, dailininkas nuvyko į Švediją. Ten nieko naudingo nenuveikė, nes apart tapybos - jokio kito darbelio nemokėjo. Parvežtas į tėvynę, šis labai gabus kūrėjas, per porą savaitių nusibaigė, įkirtęs į alkoholizmo liūną.

- Jeigu atstovauti mūsų kultūrai tinka ponias Bledė, - tęsė svečias. - Tai švietimo ministro postui tiks Jogas Aila, savo gyvenimu įtodęs, kad (pasiekimams bei išgarsėjimams) mokslas nereikalingas. Tokiu švietimo vadovu bus daug patenkintų, nes užteks, jeigu baigę gimnazijas, rašys kaip ministrai: be kablelių, nosinių ir kitų nereikalingų kvailių išmonių. Ministro darbo, kai elgesio metodai patiks ne tik kai kuriems mokiniais, bet ir būsimoms mokytojom, kurios nuo moteriško pasididžiavimo traukdamas stringus pozuoja "Vakaro žiniose" kaip olia-lia papytės. Tru Sabaka galėtų dirbti ambasadoriumi Rusijoje. Sfinger Ezopas nepalikis darbo su jaunimu. Kai jis lakstė į Indiją nusiskaidrinti sielos, jo pirmoji žmona lakstė į lietuvišką mokyklą, prašydama judviejų vaikui nemokamų pietų.

(Bus daugiau)

pasaulio, kad jai tikrai niekas negresia: bet kuris "iš užsienio" atkeliavęs dokumentas čia tampa tokia neišsprendžiama biurokratine problema, kad joks sveiko proto europietis su mumis apskritai tuoj nebeonorės turėti nieko bendra. Per kelias savaites sostinėje mačiau vos vieną juodaodį, ir tą patį – pasiklydusį turistą. Be to, jei į Lietuvą ir pradėtų masiškai veržtis imigrantai, tai reikštų tik viena – smarkiai pagerėjusią ekonominę situaciją ir tolerantišką atmosferą, o tai, sutikite – nieko bloga.

Na, o jeigu po kelių dešimtmečių ir prarasime lietuvių kalbą, tai ją prarasime tik dėl dviejų galimų priežasčių – arba ją nustelbs gausiai vartojami rusiški keiksmažodžiai, arba ją galutinai užgoš ir sunaikins "kalbajobų" kasdien iš piršto laužiami griozdiški naujadarai. Tikrai ne angliškas slengas, ne prancūziški patiekalų pavadinimai ir ne itališkos dainos. Netikite?

(Nukelta į 8 psl)

Melbourno Lietuvių Klubo Metinis susirinkimas

M. Augustinienė

Š.m. rugsėjo 20 šiame susirinkime dalyvavo virš šimto narių. Bene skaitlingiausias susirinkimas. Matėsi daugiau jaunimo, suprantama ir jiems rūpi Klubu ateitis.

Susirinkimą pravedė pats Klubu pirmininkas dr. Andrius Kaladė. Sekretoriauti buvo pakviesta dr. A. Butkutė. Prezidiume sėdėjo visa valdyba, išskyrus išdinininką G. Statkų. Lietuvių Klubu pirmininkas jaunas, sumanus bei energingas vadovas, kuris jau dirba keturi metai. Iš esančios valdybos kurią sudaro: A. Kaladė, R. Strunga, L. Kaladė, J. Arienė ir G. Statkus. Visi sutiko kandidatuoti trečiai kadencijai, išskyrus Rimą Strungą. Todėl šiame metiniame susirinkime jo vietoje reikėjo išrinkti kitą ir vieną papildomą narį.

Pirmininkas savo pranešime paminėjo: „Turime istorinį klubą. Visas pastangas dėjome jį išlaikyti. Buvo visokių sunkumų, bet netrūko ir pasiekimų. Turbūt didžiausia dalis valdybos darbo lieka nepastebėta, bet manau, kad per praėjusius dvyliką mėnesių visgi pasisekė tinkamai Klubą valdyti ir pastatą prižiūrėti.

Zinoma, turint daugiau paramos, būtų galima žymiai daugiau atsiekti. Ir pati Valdyba, ir kiti Klubu nariai turi nemažai gerų pasiūlymų, kaip Klubą pagyvinti, bet viskas reikalauja laiko ir žmonių pasiruošusių dirbti. Ligi šiol mintis pasamdyti sekretorių arba vadybininką nesulaukė pritarimo iš narių, ypač jeigu tas asmuo būtų apmokamas iš narių mokesčio. Bet galbūt jau artėja laikas, kai žmogaus samdymas taps nebeišvengiamas.

Jaunimas buvo labiau skatinamas įsijungti į Klubu valdymą. Jubiliejinė salė buvo atgaivinta ir geriau paruošta įvairiems renginiams. Baras ir toliau tarnaus įvairiems parengimams - *Fringe Festival* ir daugybei kitų. Ateinančių metų gale Lietuvių Dienų parengimai daugumoje vyks Klubu patalpose.

Toliau pirmininkas minėjo finansinę Klubu padėtį. Malonu, kad sumanus jaunimas, sugebėjo išvengti nuostolių. Pelnas parėjo iš pakeltos restorano nuomos. Nuomos pakėlimo procesas pareikalavo daug pastangų ir laiko. Nors labai atvėdžiai ribojome išlaidas, neišvengsime dar įvairių brangių bet būtinų remonto darbų (pvz. oro kondicionieriaus pakeitimas Bare ir Jubiliejinėje salėje). Tie darbai bet kokį pelną pavers nuostoliu. Galėtume daugiau užsidirbti efektyviau išnuomuodami Klubu patalpas, bet tam tikslui būtų labai naudinga turėti pasamdytą parengimų sekretorių.

Išdinininkas Gediminas Statkus išsamiai paruošė atskaitą su parodoma schema 2008-09 metų. Jis pažymėjo, kad Klubas buvo įvertintas \$3.58 milijonus, šiemet - \$4.93 milijonus. Pavyko pakelti restorano nuomos kainą, todėl buvo išvengta nuostolių su mažu pelnu \$2,000.

Klubu pirmininkas pasiūlė:

„Kalbant apie finansus, norėčiau išskirti mintį atstatyti buvusią Revizijos Komisiją, kurios veikla buvo nutraukta, kai Klubas tapo inkorporuotas ir ASIC reikalavo naudoti nepriklausomą auditorių. Manau, kad būtų naudinga priedu

turėti ir savo pačių Revizijos Komisiją, kuri galėtų metų bėgyje „laikyti akį“ ant einamos finansinės padėties, kad neatsirastų problemų, apie kurias girdime iš kitų klubų. Todėl siūlome per šį susirinkimą pabalsuoti šiuo reikalu ir išrinkti du ar tris narius į Revizijos Komisiją. Komisija sueitų per metus kokius keturis kartus, aplink tą laiką, kai tenka priduoti GST pareiškimus.“

Tam pritarė visi susirinkusieji. Revizijos Komisijoje išrinkti: B. Staugaitienė, V. Šalkūnas ir D. Levickienė.

Buvo be reikalo nuogastauta, kad neatsiras kandidatų. Jų buvo net perteklius ir balsuojant buvo galima pasirinkti. Nauji kandidatai pasisiūlė: Vytautas Krivickas ir Paulius Petraitis. Paskutiniu momentu pasisiūlė Viva Alekna. Alfredas Augustinas savo kandidatūrą atsiėmė. Klubu valdyboje Jieva Arienė lieka vieniems metams iki pirmosios kadencijos galo.

Andrius Kaladė surinko 93 balsai, Paulius Petraitis - 70 balsai, Vytautas Krivickas - 50 balsai, Gediminas Statkus - 50 balsai, Linas Kaladė - 68 balsai ir Viva Alekna - 54 balsai.

Diskusijose buvo kalbėta apie garbės lentos įamžinimą, kurioje būtų įrašyti Klubu pirmininkai nepamirštant pradininko Vyto Aniuolio, kuris savo pinigais įmokėjo rankpinigius. Vėliau jam ta suma buvo gražinta.

Buvo padėkota ir mūsų jaunai valdybai, kuri negailėdama laisvalaikio, o kartais „nuvagiant“ ir nuolatinio darbo laiką dirba nuoširdžiai ir pasiaukojančiai.

Malonu, kad pasisiūlė jauni energingi vyrai padėti tai: L. Skimbirauskas, S. Levickis, V. Antanaitis. O darbščių rankų tikrai stinga ir valdyba viena nepajėgi pagerinti interjerą.

Klubas reikalingas remonto. Architektai J. Žalkauskas ir A. Klimas padarė stogo planą, kurį nusiuntė Klubu pirmininkui. Architektai bus Klubu paslaugomis. J. Žalkauskas, paminėjo, kad reikia pagyventi ir atnaujinti Jubiliejinę salę, kurią jis suprojektavo, tik įsigijus Klubu patalpas.

Sveikatos inspektorius lankėsis Klubu virtuvėje davė gerų patarimų, kaip pagerinti ją ir Barą. Buvo pateikta daug pasiūlymų, kurie įrašyti į susirinkimo protokolą.

Baigdamas susirinkimą Klubu pirmininkas padėkojo Alfredui Augustinui sutinkusiam būti Klubu ūkvedžiu. Jis jau suspėjo atlikti daug seniai reikalingų remonto darbų.

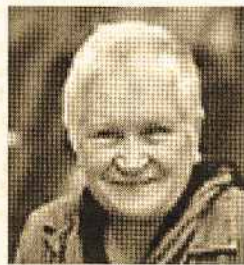
Nuoširdžiai padėkojo Klubu Valdybai ir tiems, kurių nebėra mūsų tarpe. Rimui Strungai širdingai dėkojo už visą jo darbą. Rimo įnašas į Klubu pažangą per pastaruosius 4 metus - neįkainuojamas. Jis didžiausia dalimi koordinavo ir tvarkė ne tik Valdybos, bet ir viso Klubu veiklą.

Visų vardu dėkojo Rūtai Kemešytei už visus jos nenuilstamus metus tarnaujant už Klubu baro. Ji ir jos maloni asmenybė, draugiška šypsena - baro siela ir širdis. Tikisi, kad Rūta pagal galimybę vėl sugrįš ir pradžiugins pasiilgusius lankytojus.

Pastarieji ketveri metai Valdybai atnešė ir liūdesio ir džiaugsmo. Valdyba toliau stengsis tęsti buvusiujų valdybų gerus darbus. Pabrėžta narystės svarba ir nariams už lojalumą atsilyginti suteikiant daugiau privilegijų. Nors visko nepavyko įgyvendinti, valdyba tikisi, kad su laiku ir narių pritarimu ir pagalba dar daug bus galima atsiekti.

Veronika Povilionienė. Daina - lyg duona kasdieninė...

2008 m. Nacionalinė kultūros ir meno premija „Už dainavimą Lietuvai ir pasauliui“ paskirta lietuvių liaudies folkloro dainininkei, liaudies kultūros puoselėtojai Veronikai POVILIONIENEI.

Dainininkė gimė 1946 m. Džūkijoje, baigė Kapčiamiesčio vidurinę mokyklą, 1976 m. - Vilniaus universiteto Istorijos ir filologijos fakultetą. Nuo 1974 iki 1986 m. dirbo Liaudies muzikos teatro trupės dainininke. Ištekėjusi gyveno Kaune, ilgą laiką buvo Liaudies buities muziejaus, Kauno etnokultūros centro dainininkė. Nuo 1991 m. vadovauja folkloro ansambliui „Blezdinga“. 2000-aisiais su šeima persikėlė gyventi į Vilnių. Dirbo Lietuvos liaudies kultūros centre, Vilniaus mokytojų namuose. Su solinėmis ir bendromis programomis daug koncertavo užsienyje (JAV, Australija, Vakarų Europos bei Skandinavijos šalys). Atstovavo Lietuvai įvairiuose renginiuose, prestižiniuose džiazo muzikos festivaliuose, kelis kartus kviesta į folkloro festivalį Vašingtone, JAV.

Liaudies muzika tapo V. Povilionienės gyvenimo dalimi, daugiau nei profesija. Užauginusi tris vaikus, išleidusi daugiau nei dešimt muzikinių albumų, pastaruosiu metu V. Povilionienė džiaugiasi dviem anūkelėmis, naujai išleistu albumu „Namo“ (2009), skirtu Lietuvos vardo tūkstantmečiui paminėti, toliau aktyviai dalyvauja įvairiuose televizijos, meno projektuose, kultūros renginiuose ir... nemėgsta duoti interviu. Ne sykį klausta apie Nacionalinės premijos apdovanojimą, V. Povilionienė kartojta tą patį: „Premiją gavo tas, kas ir turėjo gauti - senoji lietuvių kultūra ir daina.“

ES: daugiausia užsienio kalbų moka norvegai, slovėnai ir lietuviai

Europos Sąjungoje daugiausia užsienio kalbų moka norvegai. Tokią išvadą leidžia daryti ketvirtadienį ES statistikos agentūros „Eurostat“ paskelbti tyrimo rezultatai.

Norvegijoje 74,7 procento apklaustųjų pareiškė moką dvi arba daugiau užsienio kalbų. Po norvegų eina slovėnai (71,8 procento), lietuviai (66,1 procento) ir belgai (51,5 procento).

Sąrašo gale - vengrai. 74,8 procento jų prisipažino moką tik gimtąją kalbą. Jiems draugiją sudaro

portugalai (51 procentas), ispanai (47 procentai), bulgarai (44 procentai) ir graikai (43 procentai). 14-oje už 21 ES valstybės, kur buvo prieinami statistikos duomenys šiuo klausimu, geriausiai mokama užsienio kalba yra anglų. Rusų kalba užima pirmąją vietą Bulgarijoje, Baltijos šalyse ir Lenkijoje.

Ateityje mažiausiai poliglotų tikriausiai gyvens Didžiojoje Britanijoje. Tėn net 51,4 procento vidurinių mokyklų moksleivių nesimoko nė vienos užsienio kalbos. Antrąją vietą nuo galo užima Airija, kur užsienio kalbų nesimoko 18 procentų moksleivių.

(PAP-ELTA)

Kas lėmė, kad studijuodama Vilniaus universitete jūs pasirinkote etnokultūros ir liaudies dainininkės kelią?

Dabartiniai žmonės į tokį pasirinkimą žiūri kažkaip keistai, tarsi tai kas nors ypatinga... Anksčiau Lietuvoje žmonės patys linksmindavosi, dainuodavo,

bendraudavo, šokdavo, eidavo ratelius... Dainuodavo ir varge, ir bėdoje, ir džiaugsme; per talkas, per bulviakasį, vestuves ar krikštynas. Tokios buvo tradicijos. Būta tokio įpročio. Tik dainos skirdavosi - miške dainuodavo vienokias, dirbdami - kitokias, taip pat skyrė pagal metų

(Nukelta į 5 psl)

Rėmėjas Juozas Kriškėnas sutiko atsakyti į pateiktus klausimus

Koki patys reikšmingiausi įvykiai patirti vaikystėje nepamirštami ligi šiol?

Buvau labai išdykęs vaikas. Nepakenčiau žyduko, su kuriuo teko mokyklai sėdėti kartu. Jis man smirdėjo. Pasiskundžiau mokytojai, bet jos atsakymas buvo, kad turiu sėdėti su kuo pasodintas. Netekęs kantrybės, išmečiau jį per langą. Labai nukentėjau. Tėvas gerai įkrėtė diržų, mokykloje sumažino elgesį.

Koks maloniausias užsiėmimas buvo jaunystėje?

Sportas. Mėgau žaisti krepšinį, futbolą, žiemą slidinėti slidėmis.

Opus klausimas. Kaip pergyvenot laikotarpį, kaip reikėjo palikti Tėvynę?

Turėjau palikti viską. Su savimi pasiėmiau mažą lagaminėlį, į kurį susidėjau dokumentus, asmeninius daiktus. Skaudama širdimi, pasitaikius progai, įlipau į prekinį traukinį. Lagaminėlį turėjau išmesti. Labai pergyvenau, kaip reikės gyventi be dokumentų paso, mokslo diplomu. Sustojus traukiniui, žiūriu mano lagaminėlis užkibęs už vašo. Vos galėjau jį nukabinti. Pirmą mintis buvo - Dievas padėjo. Visa širdimi jam padėkojau.

Kodėl, būtent pasirinkote Australijos žemyną?

Vokietijoje buvau studentas. Pasirinkimas buvo Amerika. Bet likimas pakreipė mano kelią į Australiją.

Kada ir kur susitikote savo žmoną?

Studentai lankydavosi pasilinksminimuose. Draugai pakvietė ir mane į latvių surengtus šokius. Mergina, taip pat studentė, mane iškvietė šokti. Nuo to momento prasidėjo draugystė, kuri baigėsi vedybomis.

Kokį rūpestį didžiausią turėjote su vaikais?

Vokietijoje gimė sūnus. Kada prasidėjo važiavimas į Australiją, mudu dar negalėjome išvykti, nes sūnus dar neturėjo metų. Reikėjo laukti kito laivo.

Kokioje lietuviškoje veikloje dalyvavote?

Aš išdirbau Lietuvių Klubu bare ir kitose organizacijose, žmona dainavo „Dainos Sambūryje“.

Kodėl skaitote „Tėviškės Aidas“?

Esu katalikas. Man patinka katalikiška spauda. „Tėviškės Aidas“ įdomūs, yra kas pasiskaityti. Linkiu, kad jis dar ilgai lankytų lietuvius.

Kaip dažnai galvojate apie gimtinę Lietuvą?

Dabar turiu daug laiko, tai mintimis aplankau bėgiotus takus, mokyklą, tėvus ir savuosius.

Aplankęs Lietuvą, kokį įspūdį patiriate?

Lietuva per daugelį metų labai pasikeitė. Neberandu daug draugų, tėvai ilsisi kapuose. O jaunimas mėgdžioja vakarų pasaulį. Giminės piktis, kalba nesimezga.

Kaip leidžiate laisvalaikį?

Dažnai lankausi pas gydytojus. Skaitau spaudą. Sveikata jau neleidžia ką nors veikti. Apie save dar pasirūpinu. Kaip būna geriau, atvažiuoju į Lietuvį Namus, su įdomumu skaitau laikraščius, žurnalus. Susitinku dar draugų, kurių jau tik keli belikę. Pats artimiausias, to paties Dzūkijos krašto, S. Eimutis.

Kas džiugina jus dabar?

Artėjanti amžinybė. Mirtis - laimė...

Ką palinkėtumėte Lietuvių Bendruomenės žmonėms?

Sveikatos, stiprybės, kad ilgai neužgestų mūsų tautos žiburiai, šiame tolimame žemyne nuo Lietuvos.

Tarp naujai atvykusių emigrantų į Australiją turime daug gabių lietuvių. Šį kartą pakalbėkime apie vieną iš jų.

Aida Gogelytė su dukrele Kazyte

Aida Gogelytė, kas antras mėnesio antradienis (kartais pavaduoja Sydney radio pranešėją Rimantę Gell), skuba į SBS studiją Melbourne. Ji pati surenka žinias įdėdama daug darbo, kol mes klausytojai išgirstame laidos metu. Ji stengiasi, kad programos būtų kuo įvairesnės, kad žinotume kuo naujausias žinias iš Australijos ir Lietuvos.

Dažnai ją sutinkame Lietuvių namuose su diktofonu rankose. Pro jos ausis nepraeina nei vienas svarbus žodis. Laidos labai įdomios ir turiningos, muzika pajairina radio valandėlę. Girdime ne tik Australijos aktualiausias įvykius. Ilgametis politinis apžvalgininkas Audrius Matonis perduoda naujausias žinias iš Lietuvos. Jis aiškiai apibudina Seimo įvykius, kuriuos mes sekame su įdomumu.

Aida gerbiama ne tik melbourniškių lietuvių tarpe, bet ir Australijos tarpe, atlikdama pedagogo darbą. Ji yra muzikos ir lietuvių kalbos dėstytoja. Aida mokytoja Lietuvių kalbos klasei Victorian School of Languages, Carlton. Vietinėse mokyklose dėsto muziką. Augina dukrą Kazytę.

Miela, Aida, mes dėkojame tau už įdėtą darbą. Sėkmės asmeniniame gyvenime.

Nuolatinė radio klausytoja.

Australijos Lietuvių Dienų
Ruošos Komitetas Melbourne
2010

Iš kairės: R. Mačiulaitienė, Danguolė Juška ir Vilia Dukas

Pirmininkė: Rita Mačiulaitienė tel: 0425 704 890

Iždininkė: Vilia Dukas

Sekretorė: Danguolė Juška.

e-mail: juskagirl@y7mail.com

Korespondencijos adresas:

20 Boyd St, Altona, Victoria 3018.

Veronika Povilionienė...

(Atkelta iš 4 psl)

laikus... Man labai gaila, kad šis paprotys nyksta. Anuomet niekam į galvą neateidavo mintis, kad negali uždainuoti, jei nori... Senieji liaudies dainininkai sakydavo: jei galvon kokios tamsios mintys lenda, uždainuoji, ir viskas pračina. Kita vertus, tai buvo ir laisvalaikio praleidimas, nes nebūta nei radijo, nei televizijos. Dėl to žmonių vaizduotė būdavo lakesnė ir galbūt net didesnė meilė gyvenimui... Aš esu kaimietė, tad atvažiuoju į Vilnių

dainavau kaip dainavusi. Tik anuomet vis išgirdavau pastabų, kad mano balsas per liaudiškas. Pamenu, stojau į tokį liaudies dainų ir šokių ansamblį ir manęs nepriėmė, pasakė, kad per liaudiškas balsas. Tada nuėjau pas Praną Sližį, į akademinį chorą, kur priimdavo visus, kas tik prasižodavo ir turėdavo bent šokią tokią klausą, nes sakydavo, kad negalima nepriimti žmogaus, kuris nori dainuoti.

“Nemunas”
(Bus daugiau)

SBS radio
Lithuanian

The many voices of one
Australia

LITHUANIAN RADIO PROGRAM

Each week we broadcast an hour of news and current affairs from Lithuania, the Baltic region, the World and Australia with specialist comment and analysis.

WHEN TO HEAR US

Melbourne 93.1fm
Sydney 97.7fm
Wollongong 1035am
Canberra 105.5fm
Tuesday 5pm

National
Tuesday 3pm

National Frequencies
Adelaide 106.3fm
Adelaide Foothills 95.1fm
Bathurst 88.9fm
Brisbane 93.3fm
Darwin 100.9fm

Hobart 105.7fm
Newcastle & Hunter Valley
1413am
Perth 96.9fm
Wagga Wagga (NSW) 103.5fm
Young (NSW) 98.7fm

Australijos Lietuvių Fondui aukojo:

\$8,514 Igno Taunio testamentu palikimas

a.a A. Skevienės atminimui
\$20 B. Prašmutaitė (\$3345)

a.a Joanos Bertašienės atminimui

Po \$50 J.J. Žalkauskai (\$995), L.Žalkauskas ir šeima (\$155), A.A. Kesminai (\$1045), Melb. Moterų Soc. Globoš Draugija, \$25 dr. K. Zdanis (\$855), po \$20 D. Vindžiulytė (\$90), A. ir J. Šimkai (\$1335), B. Prašmutaitė (\$3365).

Valdybos vardu dėkoju už aukas.

Audrius Balbata
ALF iždininkas

**Jūs metai skubėjo lyg vėjai benamiai -
Vaikystė, jaunystė, branda -
Bet saulė rugsėjo tikrai dar sušildys
Sava, netikėta karšta šiluma...**

Ilgametę "Tėviškės Aidų" skaitytoją,
Mortą Prašmutienę,
sveikiname Jos 85-rių metų
gimtadieniu, linkėdami sveikatos ir ilgų
gyvenimo metų.

"Tėviškės Aidų" redakcija ir
darbuotojai.

Pakalbėkime apie sveikatą...

Dr. Alfonsas Viliūnas daugeliui, sydnėjiškių, gerai buvo žinomas gydytojas. Jis išleidęs knygėlę "Patarimai apie sveikatą ir ligas". Pavarcius šią knygėlę kilo mintis parinkti mums aktualiausių ligų aprašymus, kurios kamuoja ne vieną iš mūsų. Tad paskaitykite ...

Venų išsiplėtimas

„Laikas auksas, laikas turtas, laikas bėga kaip užburtais“. Beveik kiekvienas yra pastebėjęs, kad, laikui bėgant, kojose, ypač blauzdos, o ir šlaunyse atsiranda šviesiai mėlyni mazgai - kojose išsiplėtė venos. Kartais tai būna skausminga. Kas gi atsitiko? Venos yra kraujui indai, kuriais kraujas grįžta į širdį. Venų sienelės nėra labai stiprios ir nėra elastingos. Kraujas iš galūnių, kojų, grįžta į širdies dešinę pusę, todėl kad kairioji širdies pusė, kairysis skilvelis (left ventricular), pumpuoja kraują, o dešinysis skilvelis (right ventricular) siurbia. Tai vyksta ritmišku būdu tik-tak, tik-tak...

Pumpavimas ir siurbimas vyksta pakaitom. Kad kraujas negrįžtų atgal, venose įtaisyti vožtuvai. Kai kairysis skilvelis pumpuoja, tie vožtuvai aklina užsidaro, ir tuo būdu neleidžia kraujui grįžti atgal. Laikui bėgant, o paprastai sakant, senstant, vožtuvai susidėvi, aklina nebeužsidaro, ir dalis kraujo grįžta atgal - venos užsitvenkia ir atsiranda išsiplėtimas (varicose veins).

Yra žmonių, kurie yra gimę su silpnomis venų sienelėmis. Tokiems žmonėms venų išsiplėtimas atsiranda jaunesniame amžiuje.

Kitos priežastys ankstyvam venų išsiplėtimui yra: nutukimas, nėštumas, ilgai trunkąs stovimas darbas, skysčio susikaupimas pilve (ascites), įvairūs augliai pilve. Kai kuriais atvejais išsiplėtusios venos sukelia skausmą. Dažniausiai pasitaiko patinimas, o kartais žaizdos (ulcers).

Didelę problemą turi jaunesnio amžiaus moterys, nes kojos nustoja grožio ir patrumumo.

Profilaktika - nebūti riebiam, fizinė mankšta, masažas, kad pagerintume kraujo apytaką - cirkuliaciją, nustoti rūkyti. Gydymui, jei skauda, yra vaistų, jie brangūs - 100 kapsulių 40 dolerių (reikia mokėti pilną kainą). Jų reikia imti mažiausiai 3 per 24 valandas.

Išleidus vaistų į išsiplėtusias venas, vaistai uždaro, užakina išsiplėtusias venas. Bet tai nepatartina, nes po 2-3 metų venos vėl išsiplėčia.

Dr. A. Viliūnas dirbo Australijoje, Šveicarijoje, Austrijoje, Vokietijoje, ir Amerikoje.

Tikslingiausia padaryti operaciją, kuri turi būti daroma toje srityje prityrusio specialisto. Jeigu operacija padaryta netikslingai, po kelių metų venų išsiplėtimas atsinaujina.

Minėjau rūkymą. Čia tarp kitko svarbus pranešimas tiems skaitytojams, kurie rūko, nori mesti rūkyti ir turi privatų sveikatos apdraudimą.

Aukštas kraujo spaudimas

Aukštas kraujo spaudimas (Hypertension) yra viena iki šiol neišspręstų problemų. Tik 10% visų sergančių, ar, tiksliau sakant, turinčių aukštą kraujo spaudimą, priežastys yra žinomos: širdies ir inkstų ligų sutrikimai ir kai kurie piktybiniai augliai, kaip vėžys, nors pastarieji yra gana reti.

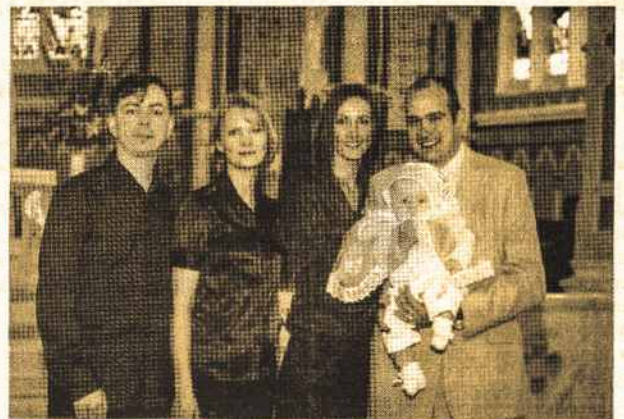
Kai jūsų gydytojas nustato, kad jūs turite aukštą kraujo spaudimą ir priduria, kad tai yra „essential“ (kas lietuviškai reikštų „esminis“), tai reiškia, kad priežastis nežinoma.

Kai kuriais atvejais aukštą kraujo spaudimą sukelia širdies ligos ar netobulumai širdies struktūroje. Kartais spaudimas gali būti žemas. Pastarasis yra labai svarbus širdies atakos, infarkto, atveju. Staigus žemas kraujo spaudimas yra vienas iš svarbiausių simptomų artėjančios ar progresuojančios širdies atakos.

Iš kitos pusės taip vadinamas „essential“ aukštas kraujo spaudimas susargdina širdį ir priveda, jei negydomas prie širdies atakos - infarkto.

Taigi širdis ir aukštas kraujo spaudimas turi abipusį ryšį.

Dar vienas Bažnyčios narys

Iš kairės: Rolandas ir Rasa Imbrasai, Diana ir Vytautas Antanaičiai su pakrikštytu Ryčiu Laurynu.

Rugpjūčio 23 Melbourno šv. Marijos Jūrų Žvaigždės bažnyčioje buvo pakrikštytas Rytis Laurynas Imbrasas.

Jis gimė š.m. kovo 28 d. Rasos ir Rolando Imbrasų šeimoje. Jų šeimoje auga graži, judri, 4-rių metų dukrytė Venta.

Krikšto tėvai, Ryčio Lauryno, mamytės sesuo Diana ir jos vyras Vytautas Antanaičiai. Krikšto apeigas atliko kunigas Algirdas Šimkus.

Šv. Mišių eigoje meldėmės už Rytį Lauryną, kad taptų ateityje doras katalikas, o tėveliams, sesutei Ventai ir krikštąteviams sveikatos.

Tė saugo Angelas Sargas tave, Ryti Laurynai.

M.A.

Kas gi yra širdis?

Tai gniužulas raumenų, suformuluotų į piramidės pavidalą. Tai „piramidė“ yra patalpinta mūsų krūtinės kairėje pusėje, labai arti plaučių, daugiau į viršų.

Visus mūsų motorinius veiksmus mes valdome per smegenų centrus. Mes galime sustoti kvėpavę, galim valgyti ar nevalgyti ir t.t., bet pojūčių mes negalime valdyti, pavyzdžiui, negalim nejauti šalčio ar karščio. Motoriniai veiksmai yra vykdomi raumenų smegenims duodant įsakymą. Bet širdies raumenų mes negalime tvarkyti, mes negalim duoti įsakymo širdžiai plakti (tai būtų pavojingiausias ginklas savivudžio rankose!). Širdis plaka automatiškai. Tai tvarko tam tikras nervų centras, įstatytas į širdį. Šis nervų centras nepriklauso nuo mūsų valios, proto, smegenų. Širdies plakimas reprezentuoja du veiksmus - siurbimą ir pumpavimą - tai vadiname kraujo apytaka. Širdis padalina į du pagrindinius skyrius - dešinįjį ir kairįjį. Siena tarp tų dviejų skyrių yra aklina uždara kūdikiai pirmą kartą įkvėpus. Jei siena neužsidaro, didelė problema; tokius kūdikius operuoja, t.y. uždaro sieną. Abu skyriai vėl padalina į du poskyrius. Vienas siurbia kraują iš periferijų per kraujo indus, kuriuos vadiname venom, o kitas pumpuoja kraują į periferijas ir visus kūno organus per kraujo indus, kuriuos vadinam arterijom.

Taigi yra arterinis, kraujo pumpavimo, spaudimas ir veninis, kraujo siurbimo, spaudimas. Abudu svarbūs. Abu vienas nuo kito priklauso. Dešinysis širdies skyrius, kurį vadinam dešiniuoju skilveliu (right ventricle), susiurbia kraują iš periferijų ir perduoda į viršuje jo esantį dešinį prieširdį (right atrium). Dešinysis prieširdis savo keliu pumpuoja kraują į plaučius, kur kraujas apvalomas. Tada kairysis prieširdis siurbia kraują iš plaučių ir perduoda švarų, pilną deguonies kraują į kairįjį skilvelį, kuris savo keliu

perpumpuoja kraują į visus organus ir į periferijas.

Ir čia - periferijoje - atsiranda viena iš priežasčių, taip vadinamas „essential“ aukštas kraujo spaudimas. Arterijos, per kurias kraujas perpumpuojamas į visą kūną, vis mažėja, kol pagaliau virsta į tik per mikroskopą matomas mažytes arterijas - arterioles, kurios savo keliu virsta į kapiliarus. Jie susijungia su veniniais kapiliarais (Anastomose). Pastarieji, padedami arterinio spaudimo, pradeda įsiurbimo procesą, perduoda jau „nešvarų kraują“ į didesnes venas, ir tuo būdu kraujas atsiduria dešiniajame širdies skilvelyje (right ventricle), jo tolimesnis kelias buvo aptartas aukščiau.

Čia ir prasideda problema. Tų mažųjų arterijų sienelės yra padengtos labai jau plonais muskulais, kurie padeda širdžiai pumpuoti kraują į venas susitraukdami ir atsileidžia. Dėl iki šiol nežinomų priežasčių jie daugiau susitraukia negu atsileidžia ir todėl gaunasi periferinis pasipriešinimas, kuris sukelia aukštą kraujo spaudimą. Yra daug vaistų, kurie tą, per stiprų, susitraukimą pašalina. Bet tai yra simptominis gydymas, ir vaistus reikia imti visą laiką ir periodiškai tikrintis, kad pritaikytume imamų vaistų kiekį.

Ko nežinom, kodėl tie raumenys - muskulai, kurie valdo mažas arterijas, nei iš šio, nei iš to pas kai kuriuos žmones per stipriai susitraukia.

Auką "Tėviškės Aidams"

Ilgametės skaitytojos vienerių metų mirties sukakčiai (2008 m. rugsėjo 27) Jonas Mališauskas "Tėviškės Aidams" aukojo \$50.

Dėkojame Jonui Mališauskui už auką.

ALKF valdyba ir „T.A.“ administracija

PRANEŠIMAS SKAUTININKAMS

Melbourn ir Geelong skautininkų Ramovės sueiga įvyks sekmadienį, spalio 11 sekančia eiga:

11 val šv. Mišios už mirusius skautininkus šv. Marijos Jūros Žvaigždės bažnyčioje (St. Mary's Star of the Sea, West Melbourne). Po šv. Mišių renkamės į Melbourne Lietuvių Namus pietums.

Maloniai kviečiame visus narius ir prijauciančius dalyvauti šioje sueigoje.

Pranešimas Melbourne Lietuvių Katalikių Moterų Draugijai

Spalio 18 d. (sekmadienį) Melbourne Lietuvių Katalikių Moterų Draugija kviečia į Popietę. Po šv. Mišių, šv. Mergelės Jūros Žvaigždės bažnyčioje, Jubiliejinėje salėje, Lietuvių Namuose, kartu papietausime ir pabendrausime.

M.L. K. Moterų Draugijos valdyba

Lietuvos vardo paminėjimo Tūkstantmečio jubiliejaus proga...

kviečiame fotografijų meno mėgėjus dalyvauti Nuotraukų konkurse –

LIETUVA IŠ ARTI - RĖGĖTA LIETUVA

Maloniai prašome suinteresuotus atsiųsti iki penkių nuotraukų, kurias įamžino Lietuvoje. Nuotraukų dydis pageidautinas nemažiau "A4" dydžio. Bus skiriamos trys premijos. Jas skirs rėmėjai Australijos Lietuvių Fondas: I - vieta - \$150; II vieta - \$100; III vieta - \$50

Taip pat bus žiūrovų premija vaikams/jaunimui iki 17 metų (po 50) - rėmėjai ALB Melbourne Apylinkės valdyba.

Nuotraukų paroda įvyks Melbourne Lietuvių Namuose, sekmadieniais spalio 18 ir 25 dienomis. Premijų įteikimas - spalio 25.

Susidomėję prašomi kreiptis pas Birutę Prašmutaitę tel. 9579 3946 arba bprasmutas@bigpond.com. Nuotraukas galima pristatyti į Lietuvių Namus spalio 11 nuo 12 valandos arba spalio 18 nuo 10 val. ryto arba adresu:

2/6 Niki Court, EAST BENTLEIGH VIC 3165.

Rengėjai

Melbourn "Dainos Sambūrio"**pranešimas - kvietimas**

Šių metų lapkričio 22 Melbourne choras "Dainos Sambūris" švęs savo choro 60-metų jubiliejų.

Choro repeticijos vyksta antradieniais 6.30 val. vakaro Lietuvių Namuose.

"Dainos Sambūris" kviečia buvusius choristus prisijungti prie choro ir šia proga kartu padainuoti žinomų dainelių.

Lauksime...

Melbourn "Dainos Sambūrio" pirmininkė, Danutė Lynikienė

Padėka

Mylimai mamai, močiutei ir promočiutei, Joanai Bartašienei, mirus nuoširdžiai dėkojame visiems, kurie liūdesio valandoje mums ištiesė paguodos ranką.

Kun. Algii Šimkui už ilgos kelionės į Wodongą atnašauti gedulingas šv. Mišias. Ritai Mačiulaitienei ir Birutei Kymantienei už nuostabiai atliktas giesmes. Rūtai Švambarytei-Kenny už skaitinius. Jūratei Šimkienei ir dr. Aldonai Butkutei už aukų atnešimą per šv. Mišias. Visiems mieliem draugam, kurie išreiškė užuojautą asmeniškai, gražiom gėlėm, paštu, telefonu, spaudoje ar palydėti mamą į paskutinę kelionę atvykusius iš Melbourne.

Bronė Staugaitienė, Liudas Bartašius ir šeimos.

Aukos "Tėviškės Aidams"

Po \$50 L. Kramilienė (Syd) ir T. Rotcas (Syd.), J. Mališauskas.

A.A. Juozui Kemežiui mirus "Tėviškės Aidams" aukojo po \$50 A.R. Plečkauskai, J.P. Shalder; \$40 R.P. Ryan/Lukaitis; po \$20 L. Kemežienė, I.S. Tamošaičiai, L. Gaigalienė, A. Lukaitis; \$10 D. Danius.

Dėkojame a.a. J. Kemežio šeimai ir aukotojams.

Gerbiamieji,

Siunčiu Jums nedidelę metinę auką (\$325), kurią sudėjo Adelaidės katalikai. Linkiu visiems darbuotojams geriausios sėkmės ir Dievo palaimos.

Su nuoširdumu,

Jūsų kun. Juozas N. Petraitis, MIC.

Dėkojame adelaidiškiams aukojusiems "Tėviškės Aidams".

Te tydi Jus Viešpaties malonė.

ALKF valdyba ir "Tėviškės Aidų" redakcija

Notice to Melbourne and regional (Victorian) Lithuanian Catholic Parishioners

The Melbourne Lithuanian Catholic Parishioners (the Parishioners) at the Annual General Meeting (AGM) on the 30th of November 2008 passed a resolution empowering the "Working Committee" (WC) composed of Mr Henrikas Antanaitis, Mr Algis Kairaitis, Dr Andrius Kalade, Mr Justinas Rutkauskas, Mr Algirdas Simkus, Ms Jadvyga Vaiciulis and Mr Bronius Zumeris to obtain all relevant information and prepare a draft report to the Parishioners AGM on future organisational structure, including its constitution.

At the second WC meeting Mr Algis Kairaitis resigned leaving the WC with the 6 remaining members. The WC subsequently decided that it would be prudent to invite a member of the Australian Lithuanian Catholic Federation (ALKF) to meetings in recognition of the very close historical and documented ties between the two bodies.

The WC has met six times and it is likely that the WC will recommend that the Parish be incorporated as a charitable association. 'Model Rules for Incorporation' have been obtained and are being carefully examined by the WC.

As this is a very complex matter involving multiple interrelated bodies, the WC is currently discussing the details of the incorporation to ensure that they are not in conflict with historical (including legal) documentation and best help advance the objectives of the proposed charitable association.

Working Committee

Pranešimas Melbourne ir apylinkių (Viktorijos) parapijiečiams

Melbourn Lietuvių Katalikių Parapijos parapijiečiai ("parapijiečiai") 2008m. lapkričio 30d. metiniame susirinkime priėmė rezoliuciją, įgaliojančią Darbo Komitetą ("DK") susidedantį iš H. Antanaičio, A. Kairaičio, dr. A. Kaladės, J. Rutkausko, A. Šimkaus, J. Vaičiulis ir B. Zumerio, surinkti visą svarbią ir tinkamą informaciją, paruošti projektą apie būsimą organizacijos struktūrą, įskaitant ir konstituciją, ir jį pristatyti parapijiečiams.

Antrame DK susirinkime A. Kairaitis atsisakė, palikdamas DK su šešiais likusiais nariais. To pasekoje, DK nusprendė, kad būtų apdairu pakviesti į DK susirinkimus Australijos Lietuvių Katalikių Federacijos ("ALKF") atstovą, tuo pripažįstant, kad abu vienetai turi glaudžius tarpusavio istorinius ir dokumentinius ryšius.

DK posėdžiavo šešis kartus ir tikriausiai rekomenduos, kad Parapija būtų inkorporuota kaip Labdaringa Asociacija (Charitable Association). Inkorporacijos Modelio Taisyklės įsigytos ir dabar DK jas atidžiai nagrinėja.

Kadangi tai yra labai sudėtingas reikalas, kur per daugelį metų susipynė keli tarpusavyje giminingi vienetai, šiuo metu DK diskutuoja inkorporacijos detales, norėdami užtikrinti, kad jos neprieštarautų istoriškiems (įskaitant ir teisiškiems) dokumentams ir geriausiai padėtų atsiekti pasiūlytos Labdaringos Asociacijos tikslus.

Darbo Komitetas

Tegul didelę širdies gėlę sušvelnina nuoširdi užuojauta, draugiška atjauta ir palinkėjimas dvasios stiprybės.

Mylimam vyrui Pauliui Mičiuliui mirus

užjaučiame jo žmoną Jonę Mičiulienę ir jos artimuosius.

Povilas ir Diana Birštonai, Marija ir Alfredas Augustinai.

Jei įmanoma tavo paguosti žinok, mūs širdys gedi su tavim. Tik žmogui lemta skausmą pažaboti, surast ramybę, susitaikyt su lemtim.

Buvusiam ilgamečiui choristui,

Pauliui Mičiuliui, mirus

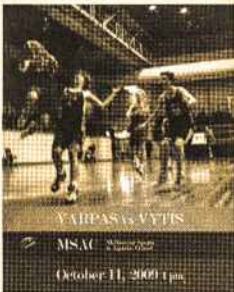
nuoširdžiai užjaučiame jo žmoną Jonę, artimuosius ir kartu liūdimė.

Melbourn "Dainos Sambūrio" choristai, dirigentės ir akompanatoriai.

Melbourne Lithuanian Sports Club "Varpas" will be hosting the annual Melbourne "Varpas" v Geelong "Vytytis" Mini Festival at the Melbourne Sports & Aquatic Centre

(Show Courts - Aughtie Drive, Port Melbourne - Map 57 G4)
on Sunday the 11th of October 2009 from 1pm to 3pm.

The Varpas Committee encourages everyone to come down and watch Melbourne "Varpas" and Geelong "Vytytis" compete for the perpetual Romas Ragauskas Trophy.

Entry will be free and following the basketball games there will be a recovery BBQ at Albert Park Lake. We look forward to seeing everyone there.

For further information, please contact "Varpas" Secretary Zita Šukys on 0401 053 202 or "Varpas" Treasurer Darius Šalkūnas on 0408 994 847. Or alternatively by email: chick1979@optusnet.com.au "Varpas" Committee

Strength, Endurance and Nationhood

LAIMA VINCĖ

Oak groves receive government protection

Oak trees in Lithuania have been protected by law since 1420. In mainstream contemporary culture, the same reverence for the oak and for the sacredness of oak groves is played out on a national level. Some oak groves are protected by the government.

The Kaunas Oak Grove (pictured), located in the Kaunas neighbourhood of Žaliakalnis, at the confluence of the rivers Nemunas and Neris, is a 63-hectare park open to the public. This popular recreational destination contains oaks ranging in age from 100 to 320 years old. It is the largest urban stand of mature oaks in Europe.

The second major oak grove in Lithuania is the Dūkštos Oak Grove, located between Vilnius and Kernavė in the Neris Regional Park. This 302-hectare park contains nature walks through the oak groves and an open-air exhibition of folk art carved from oak.

The Atgimimo Oak Park was set up in the village of Ožkabalai in southern Lithuania in 1989 to mark the National Revival. Now there are about 8,000 newly planted trees there.

As is usually the case, a national symbol comes into existence because it reflects a unique aspect of the local landscape. Although today Lithuania's ancient mythical forests have shrunk considerably, and oaks make up only 1.5% of the country's forests, 100 oak trees have been declared national monuments.

The oldest, and one of the oldest in Europe, is the 1,500-year-old Stelmužė oak, a monolithic tree 23 metres high and 3.5 metres wide. It takes eight men to encircle its trunk.

Perhaps it is the awesome qualities of the oak that make it an obvious symbol of strength, not only in Lithuanians, but to many other nations as well.

The oak is the national tree of England, Estonia, France, Germany, Poland, Wales and the United States. It is traditionally sacred to the Serbs, who use it on national

and regional symbols. Oak leaves appear on the coat of arms of Estonia. In Classical mythology the oak was a symbol of Zeus and his sacred tree.

In the Bible the oak tree at Shechem is the site where Jacob buries the foreign gods of his people (Gen 35.4). Joshua erects a stone under an oak tree as the first covenant of the Lord (Josh 24, 25-7).

Although oaks are rarely cut down in Lithuania, when they are harvested, their wood is used for building furniture. Their bark is used to produce a tea that helps cure sore throats and heal open wounds. Walk into any pharmacy and you can buy curative oak tea right off the shelves.

A famous boy's choir

Not surprisingly, Ažuolas is a popular boy's name. It is also the name of Lithuania's famous boys' choir, ažuoliukas, or the Little Oak Tree. Established in 1959, ažuoliukas has delighted the public for more than 45 years, winning numerous contests and travelling the globe giving concerts.

Over 6,000 singers have passed through the rigorous training programme of ažuoliukas. The choir has won almost every Lithuanian choir contest it has participated in since 1960. In this instance, the name ažuoliukas has become synonymous with high-quality music and professional musical expertise.

"Being a member of ažuoliukas is an honour," says Dainius, a former singer in the choir. "You grow up in the group learning music together with other boys, who become your friends for life."

Undoubtedly, the oak tree figures in many popular folk songs. One of the most well-known popular songs about the oak is "Žemėj Lietuvos ažuolai žaliuos (Lithuania's oaks flourish across the land)."

(To be continued) Lithuania in the World

Time for a chuckle...

A Lithuanian farmer goes to Australia for a vacation.
There he meets an Aussie farmer and gets talking.

The Aussie shows off his big wheat field and the Lithuanian says,
"Oh! We have wheat fields that are at least twice as large".

Then they walk around the property and the Aussie shows off his herd of cattle. The Lithuanian immediately says,

"We have longhorns that are at least twice as large as your cows".

The conversation has, meanwhile, almost died when the Lithuanian sees a herd of kangaroos hopping through the field. He asks, "And what are those?"

The Aussie asks with an incredulous look,

"Don't you have any grasshoppers in Lithuania"?

Dažnai girdėt, žmonės skundžiasi: neturiu sveikatos.

Negirdėjau, kad skūstųsi: neturiu kultūros.

Arba kultūros čia visiems per akis, arba niekam jos nereik.

Juozas Erlickas

Blogio" iš Vakarų demonizavimas ...

(Atkelta iš 3 psl.)

Prisiminkite anglų kalbos egzaminą, surengtą Seimo nariams – vargiai kuris jų sugebėjo suregzti sakinį angliškai, bet privačiai, ir ne tik, daugelis jų laisvai ir be jokio akcento keikiasi rusiškai.

Tad nusiraminkite: geriausia, kas gali nutikti lietuviams – kad juos truputį prarytų tie "supuvę Vakarai". Ir kuo greičiau, tuo geriau. Taip taptume truputėlį panašesni į civilizuotus europiečius.

Kaip rodo istorija, prieš 600 metų įvykęs "suvakarejimas" atnešė daugiau naujos, nei blogybų. Netikite? Neseniai Londone vienas arogantiškas, "London School of Economics" studijuojantis rusas leido sau lietuvius pavadinti "būrais ir valstiečiais, kurie, jei ne rusai, dar ir šiandien gyventų žeminėse".

Teko jam priminti, kad, neneigiant rusų indėlio į pasaulio kultūrą, vis dėl to,

tie būrai ir valstiečiai bene dviem šimtais metų anksčiau už rusus jau turėjo universitetą. Šovinitis veidas tapo raudonas kaip sovietų vėliava.

Na, o idealizuojantiems sovietinę praeitį "supuvusius Vakarus" bei sakantiems, kad Sovietų Sąjungą pakeitė Europos Sąjunga šiandien dera garsiai priminti vieną esminį skirtumą: ES pareigūnai paryčiais nesibeldžia į jūsų duris ir neliepia susikrovus būtiniausias daiktus sėsti į gyvulinį vagoną, vežantį į Sibiro platybes, nenacionalizuoja jūsų turto, į butus jums neįkrausto svetimų žmonių, o už ilgus plaukus ir platėjančias kelnes nekiša į psichiatrines ligonines.

Na o visiems kitiems, blaivesniems, galbūt pravartu pamąstyti – ar sovietinės praeities šlovinimas ir "supuvusių Vakarų" demonizavimas kartais tik nėra dvi to paties medalio pusės. Priešiškos ir labai tikslingos propagandos medalio. (Atsiuntę skaitytojai)

Dr Rita Bruozis
BA BSc BDS (Hons)

Dental On Victoria
Suite 10, Level 1
520-528 Victoria St
North Melbourne Vic 3051

Tel: 03 9600 9025
Fax: 03 9600 9023

TĖVIŠKĖS AIDAI

ABN 59 479 733 423

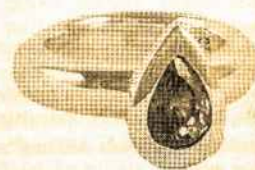
18 Henry St., Kensington, Vic. 3031.

Published by the Australian Lithuanian Catholic Federation

Redaktorė Marija Augustine, email: mgestautas@hotmail.com, Namų tel. 93649744
Prenumeratos kaina metams Australijoje \$50, užjūryje \$A95.

Esame dėkingi visiems, kurie kasmet šalia prenumeratos paskiria auką, ir kurie nepamiršta TA savo palikimuose. Tokios visos aukos leidžia laikraščiu gyvuoti. Skelbimai už skilties vieną cm \$4.50. Užuojaautos ir padėkos nuo \$25. Prašome čekius rašyti vardu "Tėviškės Aidai". (Please write cheques in name of "Teviskes Aidai") Nuolatiniamis skelbėjams daroma nuolaida. Už skelbimų ir pasirašytų straipsnių turinį neatsakome. Redakcija korespondencijas trumpina ir taisy savo nuožūra.

10% NUOLAIDA
KAI PAMINIŠIA REKLAMA

SAVICKAS DESIGN

HANDCRAFTED DESIGNER JEWELLERY

by Melissa Savickaitė-Lanyan

aplankykite tinklalapį

www.savickasdesign.com